

21.9.2023

לכבוד עו"ד רבקה ורבנר
הממונה הראשית על יחסי עבודה במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
רח' בנק ישראל 5, בניין ג'נרי
ירושלים

Rivka.werbner@labor.gov.il

**הנדון: חוק יישוב סכסוכי עבודה, תשי"ז-1957 סעיפים 5 ו-5א
הודעה על סכסוך עבודה ועל שביתה**

בהתאם לסעיפים 5 ו-5א לחוק יישוב סכסוכי עבודה, תשי"ז-1957, והתקנות לפיו, נמסרת בזאת
הודעה על סכסוך עבודה ועל שביתה.

**בין ארגון סגל ההוראה והמחקר באוניברסיטת תל אביב
לבין אוניברסיטת תל אביב
להלן הפרטים בקשר לסכסוך:**

1. המעביד/ המפעל: **אוניברסיטת תל אביב**, מענו: **תל אביב, רמת אביב 69978, ת.ד. 39040**, הענף (ציין מוצריו או שירותיו העיקריים): **הוראה אקדמית**.
2. מספר העובדים במפעל כ- **11,000**; מספר העובדים שהסכסוך נוגע להם: כ- **3,000**; מס' העובדים העתידיים לשבות במידת הצורך כ- **3,000**.
3. הקיים הסכם קיבוצי לגבי המפעל, ואם כן – ציין את המספר לפיו נרשם ע"י הממונה הראשי על יחסי עבודה: **קיימים מספר הסכמים – ההסכם האחרון הנוגע לתנאי ההעסקה של כלל חברי הארגון הינו הסכם 264/2020**.
4. שם ארגון העובדים המייצג את רוב העובדים שהסכסוך נוגע להם; באין ארגון עובדים כאמור, שם נציגי העובדים לעניין התוודך בסכסוך ומענם: **ארגון סגל ההוראה והמחקר באוניברסיטת תל אביב**
5. שם נציגי המעביד לעניין התוודך בסכסוך ומענו: **מר גדי פרנק – מנכ"ל אוניברסיטת תל אביב**
6. העניינים בסכסוך:

חברי הארגון מודאגים מהשינויים המשפטיים המתוכננים במסגרת הרפורמה המשפטית שמובילה הקואליציה בישראל ומהשפעתם על העבודה המאורגנת והחופש האקדמי. קיימות השפעות רבות שמקימות את החששות של חברי הארגון, אשר יתוארו על קצה המזלג, להלן:

פגיעה במעמד העבודה המאורגנת וזכות ההתאגדות – השינויים שמקודמים במסגרת הרפורמה המשפטית מעלים חששות כבדים לגבי השלכות על העבודה המאורגנת. פעולות הממשלה שמוקדמות מסכנות לא רק את מערכת המשפט ואת חופש העיתונות אלא גם מהוות איום משמעותי על זכויות העובדים וארגוני העובדים. כך, במסגרת הרפורמה המשפטית, ישנה כוונה לקדם מהלכים שמטרתם לכרסם ולפגוע באופן ממשי וישיר במבנה יחסי העבודה הקיבוציים בישראל, במעמד העבודה המאורגנת וזכות ההתאגדות, שפותחו במשך עשרות שנים. כרסום זה יוביל לפגיעה בתנאי עבודתם של העובדים בישראל, ובזכויותיהם שהושגו, בין היתר, במשאבים ומתנים קיבוציים שגובשו במסגרת הסכמים קיבוציים עם מעסיקים וארגוני מעסיקים, צווי הרחבה והסדרים בין הצדדים ליחסי העבודה.

פגיעה בזכות השביתה – במסגרת הרפורמה המשפטית, מסתמנת כוונה לקדם מהלכים שיפגעו בזכות השביתה, שהיא חלק מזכות ההתאגדות וזכויות מהותיות נוספות בקשר לזכויות העובדים בישראל. נעשה ניסיון לצמצם את העילות לזכות השביתה, את המצבים בהם עובדים יוכלו לשבות ואת האוכלוסיות שיוכלו לשבות. ויודגש, הארגון ממילא משתמש בזכות השביתה במשורה ולעיתים רחוקות במצבים בהם לא עומדים

בפניו כלים אחרים, אך כלי השביתה הינו כלי משמעותי אשר באמצעו הצליח הארגון להשיג בעבר הישגים משמעותיים בעבור חבריו, לרבות בענייני העלאות שכר, ובלי כלי זה, יוחלש משמעותית כוחו של הארגון למוח המעסיקה, האוניברסיטה.

הוצעו מהלכים וחוקים שפוגעים בעבודה המאורגנת - בין החוקים שהוצעו במסגרת הרפורמה המשפטית, הוצעו חוקים למשל המאפשרים פיטורים עם הודעה מוקדמת של שבועיים בלבד, מבלי שבתי המשפט יוכלו למנוע או לדחות את ההחלטה, כך שניתן יהיה לפטר את חברי הארגון גם באמצע הסמסטר. כמו כן, הוצעו חוקים שעשויים לפגוע בכח הכלכלי של ארגוני העובדים ובייצוג חבריו תוך הטלת קשיים על האפשרות לגבות דמי חבר, אשר יובילו לפגיעה משמעותית ביכולת של הארגון לממן ייעוץ משפטי לחבריו, ייעוץ כלכלי ואסטרטגי למשא ומתן הקיבוצי שמתנהל מול האוניברסיטה ותוך צמצום, הלכה למעשה, של יכולת הארגון לפעול לטובת חבריו. מהלכים וחוקים כאמור יהיו בעלי השלכות קשות על הישגי ציבור העובדים המאורגן, דבר בעל השלכה מיידית על תנאי עבודתם ושכרתם והעלול לפגוע, כאמור, בכוחם ומעמדם של ארגוני ציבור העובדים המאורגן וארגונם היציג.

קידום מהלכים שיפגעו בעילת הסבירות באופן שעלול לפגוע בארון העובדים ובעובדים – מושג הסבירות הינו מושג משמעותי בעל השפעות רבות בדיני העבודה בישראל ועילת הסבירות שימשה ומשמשת כאמת מידה מרכזית במסגרת המשפט המנהלי של דיני העבודה בישראל. ביטול עילת הסבירות במסגרת הרפורמה המשפטית יוביל לפגיעה קשה וחריגה בזכויות עובדים, ובפרט בזכויותיהם של העובדים המוחלשים ביותר כמו גם בזכויות ארגוני עובדים ומעבידים בשל מגוון רחב של סיבות. זאת, בין היתר, בשל הסיבות שלהלן:

(1) פגיעה הנוגעת להימנעות מהרחבת הסכמים קיבוציים. ביטול עילת הסבירות יוביל למניעת ביקורת שיפוטית ו/או ריסון ואיזון ביחס להפעלת סמכותו של שר העבודה בעניין מתן או הימנעו ממתן צווי הרחבה שמרחיבים הסכמים קיבוציים כלליים או ענפיים באופן שיימנע את פיתוח משפט העבודה המגן ואף יוביל לנסיגתו וכן באופן שעלול לפגוע באוכלוסיות שלמות ובעיקר בעובדים מוחלשים.

(2) פגיעה במינויי עובדים ובעלי תפקידים.

(3) פגיעה ביכולת של נשים הרות או עובדים בטיפולי פוריות להתגונן מפני היתרים שרירותיים לפטר אותן. כך, ביטול העילה יוביל למניעת ביקורת שיפוטית ו/או ריסון ואיזון ביחס להפעלת סמכותו של שר העבודה והרווחה ליתן היתרים לפיטורי עובדת בהיריון או עובד או עובדת בטיפולי פוריות ו/או סמכות של שר המשפטים והביטחון ביחס להיתרים לפיטורי עובדים במילואים, דבר העלול להוביל לפגיעה באוכלוסייה זו אשר הינה אוכלוסייה רגישה.

(4) פגיעה ביכולת של ארגון העובדים ועובדים להתגונן מפני החלטות של שרים שפוגעות בזכות השביתה.

(5) ביטול עילת הסבירות יאפשר מינוי של אנשים לתפקידי מפתח לפי שיקולים פוליטיים במקום שיקולים אקדמיים ומקצועיים. ללא שימוש בעילת הסבירות, יהיה קשה לבג"ץ להפוך החלטות כאלו, כפי שעשה בעבר כאשר שרים בממשלה התערבו בהחלטות של מוסדות להשכלה גבוהה.

ויודגש, עילת הסבירות מאפשרת את קיומה של ביקורת שיפוטית המאפשרת לשמור ולהבטיח מלכתחילה שהחלטות הרשויות יהיו מאוזנות וכי לצמצם מראש החלטות שרירותיות או לא מבוססות.

כוונה להחליש את בית המשפט העליון ובתי הדין לעבודה – ובתוך כך להביא לפגיעה בהם כמערכות שיפוטיות עצמאיות, שעיגנו וביססו בפסיקתם רבת השנים, נורמות יסודיות ובסיסיות בתחום יחסי העבודה ודיני העבודה.

פגיעה במשק ובכלכלה – הרפורמה המשפטית תוביל לפגיעה במשק ובכלכלה במדינה, אשר תוביל לפגיעה נוספת, ישירה ועקיפה, בעובדים ובמעסיקים בישראל ולהתדרדרות המשק הישראלי, אשר עשויה אף להביא לפגיעה בזכויות קנייניות של מעסיקים ועובדים, לפגיעה אפשרית בפנסיות ובקרנות השתלמות (המושקעות בשוק ההון בישראל), לפיטורי עובדים, לאבטלה גואה, לפגיעה ביכולת להעניק תוספות שכר הולמות וכדומה.

פגיעה בחופש האקדמי – קיים חשש כי השינויים המוקדמים במסגרת הרפורמה המשפטית ישפיעו באופן מהותי על החופש האקדמי בישראל. כך, בלי רשות שופטת עצמאית וחזקה בישראל, המרצים יהיו חשופים להשפעות פוליטיות ושיקולים של מצוינות אקדמית ייסוגו בפני שיקולים פוליטיים. שינויים אלו מאיימים על קיומו של מדע איכותי, שיח חופשי ותרבות דמוקרטית בהשכלה הגבוהה. נמצא כי הפיקוח השיפוטי הינו בעל חשיבות רבה להגנה על החירות האקדמית ולאחר שיועברו השינויים המוצעים במסגרת הרפורמה המשפטית, תוכל הממשלה והקואליציה להתערב, ללא ריסון, במינויים או בקידומים, במתן פרסים, במדיניות מענקי מחקר ועוד. כמו כן, הרפורמה המשפטית עשויה להוביל לרדיפת מרצים בגין התבטאויות פוליטיות. במסגרת הרפורמה המשפטית הוצעו חוקים המאפשרים לרשות המבצעת להתערב בהחלטות האוניברסיטה לרבות פגיעה בעצמאות האוניברסיטאות ובחופש האקדמי. החוקים הללו יאפשרו, בין היתר, הטלת סנקציות על האוניברסיטה (תיקון לחוק המועצה להשכלה גבוהה); הרחקת סטודנטים לצמיתות מהלימודים באוניברסיטה ושליחת זכאותם לתואר אקדמי בישראל או להכרה בתואר אקדמי מחוץ לישראל לתקופה של 10 שנים (תיקון לחוק המועצה להשכלה גבוהה); גריעת 20% מתקציב האוניברסיטה בשנה ספציפית (תיקון לחוק המועצה להשכלה גבוהה); איסור פעילות של תא סטודנטים (הצעת חוק זכויות הסטודנט); ביטול

מינויים של חברי.ות סגל (תיקון לחוק מניעת זכאות לפרס); ביטול זכאות לפרסים ממשלתיים ע"י שרים (תיקון לחוק מניעת זכאות לפרס).

מינויי השר קיש למל"ג - אחרי ביטול עילת הסבירות, שר החינוך קיש הכריז על מינוי למל"ג של שני מועמדים כנציגי האוניברסיטאות במל"ג: גדעון ספיר, ממייסדי פורום קהלת, ואוהד דוכובני, שהביע תמיכה פומבית בהפיכה המשפטית. המינויים נעשו בהליך לא תקין, ללא התייעצות עם ראשי האוניברסיטאות כפי שמחויב בחוק. ראשי האוניברסיטאות פנו לשר קיש בדרישה לבטל את המינוי של ספיר ודוכובני בטענה שהוא נעשה ממניעים פסולים ולא בהליך תקין. חשוב לציין כי פורום קהלת פרסם מספר ניירות עמדה בהן נטען שישראל משקיעה יותר מדי בהשכלה גבוהה ציבורית, שיש לצמצם תקצוב לאוניברסיטאות, לצמצם את הגישה להשכלה גבוהה, לשלם שכר יותר נמוך לעובדי הוראה ציבוריים ולהעסיק לפי חוזים אישיים. לאחר שהמינויים של השר קיש יבוצעו, יהיה לו רוב תומכים במל"ג, שיאפשרו לו למנות סיו"ר (יו"ר בפועל) ולקדם את המדיניות שלו. עד כה, לא היה שר חינוך בהיסטוריית ישראל שהתערב בהתנהלות המל"ג, שהיה נחשב כגוף עצמאי.

ויובהו, הארגון מחויב לשמירה על הזכויות הדמוקרטיות של חבריו, במיוחד בנוגע לזכויות מהותיות כמו זכות השביתה והחופש האקדמי. כפי שצוין לעיל בהרחבה, הקואליציה והממשלה מנסות לצמצם באופן היסטורי את חופש ההתאגדות, את משפט העבודה הקיבוצי ואת זכות השביתה בישראל. הארגון מסור להגנה על כל חבריו מפני כל הפרת זכויות לרבות אפליה על בסיס מוצא, לאום, מגדר, נטייה מינית, מוגבלות, גיל, אידיאולוגיה פוליטית וגורמים אחרים. הארגון מתנגד לפגיעה במערכת המשפט שתשפיע באופן כה מהותי וחמור על העבודה המאורגנת ועל יכולתו של הארגון להגן על חבריו. ויודגש, ההשפעות האפשריות שתוארו לעיל משפיעות ביתר שאת על הארגון, אשר מייצג עובדים ועובדות במעמד מוחלש וארעי, ללא קביעות וללא ביטחון תעסוקתי, ועל כן אין באפשרותו של הארגון לעמוד מנגד ועליו לפעול על מנת להגן על זכויות חבריו.

לאור כל האמור לעיל, בתאריכים 20.3.2023 ו- 19.7.2023 פנה הארגון לאוניברסיטה בדרישה כי זו תשתמש בסמכותה ובמעמדה כדי לשמור על עתיד ההשכלה הגבוהה ועל זכויות כל הסגלים שלה וכלל קהילת הקמפוס, וכי תנקוט בצעדים יזומים כנגד הרפורמה המשפטית ובכלל זה תשבית את הלימודים עקב הרפורמה המשפטית המתכוננת, אולם קריאתו לא נענתה.

7. הנעשה ניסיון ליישב הסכסוך בדרך משא-ומתן ישיר ומה היו התוצאות? (במקרה של שביתה או השבתה נא לציין תאריכים): **לא נעשה.**

1. לאיזה תאריך נקבעה השביתה: **החל מעוד 14 ימים כתלות בהחלטת ועד הארגון.**

8. שמו ומענו של מוסר ההודעה ואת מי הוא מייצג: **ד"ר שחר פרנק, יו"ר ארגון סגל ההוראה והמחקר באוניברסיטת תל אביב. מענו: משרדי ארגון סגל ההוראה והמחקר, בתוך קמפוס אוניברסיטת תל אביב; טלפון: 03-6408186; פקס: 03-9406214; דוא"ל: vor@segel.org.il**

תאריך: 21/9/2023 חתימה: _____
ארגון סגל ההוראה והמחקר
אוניברסיטת תל אביב